

**Zlatko Čmelik
Mitar Bašović
Nikola Mičić
Vladimir Prica**

DISTRIBUCIJA Ca, Mg, K, Mn i Zn U ŠLJIVI POŽEGAČI
DISTRIBUTION OF Ca, Mg, K, Mn AND Zn IN POŽEGAČA PLUM

Preštampano iz Jugoslovenskog voćarstva, br. 75—76, Čačak, 1986.
Reprinted from the Journal of Yugoslav Pomology, 75—76, Čačak, 1986.

DISTRIBUCIJA Ca, Mg, K, Mn i Zn U ŠLJIVI POŽEGAČI

**Zlatko Čmelik, Mitar Bašović,
Nikola Mičić, Vladimir Prica**
Poljoprivredni fakultet, Sarajevo

Sadržaj: Izvršena su ispitivanja redistribucije Ca, Mg, K, Mn i Zn u šljive požegače. Ovim ispitivanjima je ustanovljeno da je kalijum lako mobilan. Magnezijum i cink su pokretljiviji od kalcijuma i magnezijuma, ali ne kao kalijum.

Ključne reči: šljiva požegača i makro i mikro elementi.

Uvod

Redistribucija elemenata je proces sekundarnog translociranja iz područja primarne akumulacije i odvija se u floemskom provodnom sistemu. Primarno se distribucija mineralnih elemenata odvija kroz ksilem sa kretanjem vode transpiracionim tokom. Zbog toga mineralni sastav listova u prvom dijelu vegetacije, cvjetova i mladih plodova uglavnom zavisi o primarnom transportu. Međutim, kada plodovi počinju intenzivno rasti dolazi do promjene dotoka vode i rastvorenih materija s pretežno ksilemskog na pretežno floemski koji pozitivno korelira sa količinom translociranih produkata fotosinteze iz lista u plod (W i e r s u m, 1966).

Budući da floemski sok ima različitu brzinu kretanja i vrlo različit sastav u odnosu na ksilemski sok, njihovi kapaciteti za translociranje određenog elementa mogu se bitno razlikovati. To su potvrdila mnoga istraživanja, pa se mobilnost elemenata u redistribuciji klasificira kao niska, intermedijarna ili visoka.

Istraživanja redistribucije mineralnih elemenata u voćaka uglavnom su vršena u jabukama (T r o m p i O e l e, 1972; V a n G o o r i W i e r s m a, 1974; T r o m p, 1975, 1977; V a n G o o r i V a n L u n e, 1980). Pri tom je najviše pažnje posvećeno istraživanju pokretljivosti Ca (S h e a r i F a u s t, 1970; M i l l i k a n, 1971; V a n G o o r, 1971; S t e b b i n s i D e w e y, 1972).

Istraživanje koje je opisano u ovom radu treba da pruži informaciju o redistribuciji Ca, Mg, K, Mn i Zn u šljive požegače i ukaže na sličnosti i razlike u mobilnosti ispitivanih elemenata kod drugih biljaka.

Materijal i metode rada

Istraživanja su vršena u ekstenzivnom zasadu šljive požegače u blizini Sarajeva. Zasad je bio u periodu punog phodonošenja (starost 18 godina), a podignut je šljivom kalemljenom na izdanku sađenom na rastojanju 5 x 6 m. U eksperimentu, postavljenom u proljeće 1981, bile su dvije vari-

